

קלא א ב מיי פ"ט
מס' ברכות ה"ג
ו סגן עסקי כו טו"ט
לוי"ט סי' רטו סט"ז
קלב ג מיי סס טו"ט
סס סט"ז ט'
קלג ד טו"ט סס
סט"ז ח'
[שיך לעיל קודם ד"ה
שמן]

קלד ה מיי סס ה"ה
טו"ט סס סט"ז
קלה ו מיי פ"ט מס' ברכות ה"ג סגן טו"ט סי' רטו סט"ז ח'

קלו ח מיי פ"ט מס' דעות הלכה ח'

קלח ט מיי פ"ט מס' ברכות ה"ג סגן עסקי כו טו"ט סי' רטו סט"ז יא'

קלז י מיי פ"ט מס' ברכות הלכה יד ופ"ט הלכה ד סגן טו"ט סי' רטו וטו"ט וט"ט סי' סגן רו סט"ז ד'

קמ ב ל ג מיי פ"ט מס' דעות הלכה ט'

קמא ס סס הלכה ז'

קמב ע סס הלכה ז'

קמג פ צ"ס הלכה ח'

קמד ז' סס הלכה ט'

קמז ט' סס הלכה ט'

קמח י' סס הלכה ט'

קמט י"א סס הלכה ט'

קמ"א י"ב סס הלכה ט'

קמ"ב י"ג סס הלכה ט'

קמ"ג י"ד סס הלכה ט'

קמ"ד י"ה סס הלכה ט'

קמ"ה י"ו סס הלכה ט'

קמ"ו י"ז סס הלכה ט'

קמ"ז י"ח סס הלכה ט'

קמ"ח י"ט סס הלכה ט'

קמ"ט כ' סס הלכה ט'

קמ"י כ"א סס הלכה ט'

קמ"יא כ"ב סס הלכה ט'

קמ"יב כ"ג סס הלכה ט'

קמ"יג כ"ד סס הלכה ט'

קמ"יד כ"ה סס הלכה ט'

קמ"טו כ"ו סס הלכה ט'

קמ"טז כ"ז סס הלכה ט'

קמ"טז כ"ח סס הלכה ט'

קמ"טז כ"ט סס הלכה ט'

קמ"טז ל' סס הלכה ט'

קמ"טז ל"א סס הלכה ט'

קמ"טז ל"ב סס הלכה ט'

קמ"טז ל"ג סס הלכה ט'

קמ"טז ל"ד סס הלכה ט'

קמ"טז ל"ה סס הלכה ט'

שמן והדס. האי שמן להריח הוא דלי להעביר הזבחה הא
למרינן בקרק חלו דברים (לקמן ע.) דלין מברכין עליו:
הכי אמר רבא הלכתא בבית הכ"ז ולא היא לאשתמוטי נפשיה הוא
דקא עבד. כך פתוב בספרים שלנו ובפירוש רש"י ח"ב רב
חלפס פסק כרזא משמע שלא היה
גורס בספרו ולא היה וכו':

*האי מאן דמורח באתרוגא וחבושי
מברך וכו'. וזקא פשמריח
צקס חלל חס גח לחכול מקס חין לברך
ברכת ריח פי חס ברפת חכילה:
באולכי

מברכין עליוה בורא עצי בשמים ודברא בורא עשבי בשמים אמר רב ששת
הני יסיגלי מברכין עליהו בורא עשבי בשמים אמר רב וזמרא יהאי מאן
דמורח באתרוגא או בחבושא אומר ברוך שנתן ריח טוב בפירות אמר רב
יהודה *האי מאן הנפיק ביומי ניסן וחיו אילני דקא מלכלבי אומר ברוך שלא

חיסר בעולמו פלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות להתנאות בהן בני
אדם אמר רב וזמרא בר טוביה אמר רב ימנין שמברכין על הריח שנאמר כל
הנשמה תהלל יה איהו דבר שהנשמה נהנית מפניו ואין הגוף נהנה
מפניו הני אומר זה הריח ואמר רב וזמרא בר טוביה אמר רב עתידים
*בחורי ישראל שיתנו ריח טוב פלכנון שנאמר וילכו יונקותיו ויהי כבית

הודו וריח לו פלכנון: ואמר רב וזמרא בר טוביה אמר רב מאי דכתיב
את הכל עשה יפה בעתו מלמד שכל אחד ואחד יפה לו הקב"ה אויפתו בפניו
אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי תלה ליה קורא לדבר אחר *ואיהו דידיה
עבד ואמר רב וזמרא בר טוביה אמר רב אבוקה פשנים וירח בשלשה איפעיא
להו אבוקה פשנים בהדי דידיה או דילמא אבוקה פשנים לבר מדידיה ת"ש

ירח בשלשה אי אמרת בשלמא בהדי דידיה שפיר אלא אי אמרת לבר
מדידיה ארבעה לפה לי והאמר מר לאחד נראה ומיזיק לשנים נראה
ואינו מיזיק לשלשה אינו נראה כל עיקר אלא לאו שמע מינה אבוקה
פשנים בהדי דידיה שמע מינה: *ואמר רב וזמרא בר טוביה אמר רב

ואמרי לה אמר רב חנא בר בינא אמר רבי שמעון חסידא ואמרי לה
אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך
כבשן האש ויאל ילפין פני חברו ברבים מנגלן מתמר שנאמר היא מוצאת
וגו': ת"ר הביאו לפניו שמן והדס ב"ש אומרים מברך על השמן ואח"כ מברך
על ההדס וב"ה אומרים מברך על ההדס ואח"כ מברך על השמן אמר ר"ג

אני אכריע שמן זכינו לריחו וזכינו לסיכתו הדס לריחו זכינו לסיכתו לא זכינו
*א"ר יוחנן הלכה פדברי המכריע רב פפא איקלע לבי רב הונא בריה
דרב איקא איתו לקמיהו שמן והדס שקל רב פפא בריד אהדס ברישא
והדר בריד אשמן אמר ליה לא סבר לה מר הלכה פדברי המכריע אמר ליה

הכי אמר רבא (א) הלכה כב"ה *ולא היא (ב) *לאשתמוטי נפשיה הוא העבד ת"ר
*הביאו לפניו שמן ויין ב"ש אומרים אוהו השמן בימינו ואת היין בשמאלו
מברך על השמן וחזור ומברך על היין ב"ה אומרים אוהו את היין בימינו
ואת השמן בשמאלו מברך על היין וחזור ומברך על השמן וטחו בראש
השמש ואם שמש ת"ח הוא טחו בכותל מפני שגנאי לתלמיד חכם לצאת
לשוק כשהוא מבושם ת"ר ששה דברים גנאי לו לתלמיד חכם אל יצא כשהוא

מבושם *לשוק *ואל יצא יחידי בלילה ואל יצא במנעלים המטולאים ואל
יספר עם אשה בשוק ואל יסב בחבורה של עמי הארץ ואל יפגם באחרונה
לבית המדרש ויש אומרים אף לא יפסיע פסיעה גסה ואל יהלך בקומה זקופה
אל יצא כשהוא מבושם לשוק א"ר אבא בריה דר' חייא בר אבא אמר רבי

יוחנן במקום שחשודים על משפב זכור אמר רב ששת לא אמרן אלא בבגדו אבל בגופו ויעה מעברא ליה
אמר רב פפא *וישערו פבגדו דמי ואמרי לה בגופו דמי ואל יצא יחידי בלילה משום חשדא ולא אמרן
אלא דלא קביע ליה עינא אבל קביע ליה עינא מידע דיע דלעידניה קא אויל ואל יצא במנעלים המטולאים
מסייע ליה לרבי חייא בר אבא *דאמר ר' חייא בר אבא גנאי הוא לתלמיד חכם שיצא במנעלים המטולאים

אינו והא ר' חייא בר אבא נפיק אמר מר וזמרא בריה דרב נחמן בטלאי על גבי טלאי ולא אמרן אלא בפנתא
אבל בגילדא לית לן בה ובפנתא וכן לא אמרן אלא באורחא אבל בביתא לית לן *בה ולא אמרן אלא בימות
החמה אבל בימות הגשמים לית לן בה ואל יספר עם אשה בשוק אמר רב חסדא ואפילו היא אשתו תניא
נפוי הכי אפילו היא אשתו ואפילו היא בתו ואפילו היא אחותו לפי שאין הכל בקיאות בקרובותיו ואל
יסב בחבורה של עמי הארץ מאי טעמא דילמא אתי לאמשיכי בתריהו ואל יפגם אחרונה לבית המדרש
משום דקרו ליה *פושע וי"א *אף לא יפסיע פסיעה גסה דאמר מר *פסיעה גסה נטילת אחד מת"ק ממאור
עיניו של אדם מאי תפנתיה להדריה בקדושא דבי שמשי ואל יהלך בקומה זקופה דאמר מר וכן המהלך
בקומה זקופה אפילו ארבע אמות באילו דוחק רגלי שכינה דכתיב מלא כל הארץ כבודו:

מתניתין

גלות הש"ס

גמ' ולא היה לאשתמוטי נפשיה. פי' בקרבן עדה בירושלמי נזיר פ"ז דף כ"ה ד"ה איתמיס והנה מלקי ועי'
כתובת הלכות דף רע"ט ד"ה וכו' מן דין: רש"י ד"ה סמלק וכו' והוא מין עשב. כדלמרינן אח"כ הני
סגלי. מכוזר דסיגלי לא הוי יסמין. וכמו שפי' רש"י סיגלי (ויול"ש גלגלי). ועי' רש"י על הסורה (בראשית ל יד)
וכדל"מ סס: רש"י ד"ה מברך על השמן טרח שמן ערב. פי' לקמן כ"ג ע"ה ברש"י ד"ה חין מברכין עליו:

סמלק. וסמין קורין לו בלשון ושמעאל"ה וכו' מין עשב שיש בו שלש
שורות של עליו זו למעלה מזו ושלשה עליו לכל שורה: חזפי דיבא.
צוקס שקורין חספוי"ג וכו' שולת נרד ועשוי פטין גבעולי פשתן
(פ) דלשפתן גבעולי דליקרי עז: נרקום. חבגלת הסרון צה"ג:
תורה אור

אמר רב גידל אמר רב האי אסמלק מברכין
עליוה בורא עצי בשמים אמר רב הננאל
אמר רב הני דחלפי דיבא מברכין עליהו
בורא עצי בשמים אמר מר וזמרא מאי קראה
והיא העלתם הנגה ותטמנם בפשתי העין
(רב משרשיא אמר) האי נרקום דגנוניתא

מברכין עליוה בורא עצי בשמים ודברא בורא עשבי בשמים אמר רב ששת
הני יסיגלי מברכין עליהו בורא עשבי בשמים אמר מר וזמרא יהאי מאן
דמורח באתרוגא או בחבושא אומר ברוך שנתן ריח טוב בפירות אמר רב
יהודה *האי מאן הנפיק ביומי ניסן וחיו אילני דקא מלכלבי אומר ברוך שלא

חיסר בעולמו פלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות להתנאות בהן בני
אדם אמר רב וזמרא בר טוביה אמר רב ימנין שמברכין על הריח שנאמר כל
הנשמה תהלל יה איהו דבר שהנשמה נהנית מפניו ואין הגוף נהנה
מפניו הני אומר זה הריח ואמר רב וזמרא בר טוביה אמר רב עתידים
*בחורי ישראל שיתנו ריח טוב פלכנון שנאמר וילכו יונקותיו ויהי כבית

הודו וריח לו פלכנון: ואמר רב וזמרא בר טוביה אמר רב מאי דכתיב
את הכל עשה יפה בעתו מלמד שכל אחד ואחד יפה לו הקב"ה אויפתו בפניו
אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי תלה ליה קורא לדבר אחר *ואיהו דידיה
עבד ואמר רב וזמרא בר טוביה אמר רב אבוקה פשנים וירח בשלשה איפעיא
להו אבוקה פשנים בהדי דידיה או דילמא אבוקה פשנים לבר מדידיה ת"ש

ירח בשלשה אי אמרת בשלמא בהדי דידיה שפיר אלא אי אמרת לבר
מדידיה ארבעה לפה לי והאמר מר לאחד נראה ומיזיק לשנים נראה
ואינו מיזיק לשלשה אינו נראה כל עיקר אלא לאו שמע מינה אבוקה
פשנים בהדי דידיה שמע מינה: *ואמר רב וזמרא בר טוביה אמר רב

ואמרי לה אמר רב חנא בר בינא אמר רבי שמעון חסידא ואמרי לה
אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך
כבשן האש ויאל ילפין פני חברו ברבים מנגלן מתמר שנאמר היא מוצאת
וגו': ת"ר הביאו לפניו שמן והדס ב"ש אומרים מברך על השמן ואח"כ מברך
על ההדס וב"ה אומרים מברך על ההדס ואח"כ מברך על השמן אמר ר"ג

אני אכריע שמן זכינו לריחו וזכינו לסיכתו הדס לריחו זכינו לסיכתו לא זכינו
*א"ר יוחנן הלכה פדברי המכריע רב פפא איקלע לבי רב הונא בריה
דרב איקא איתו לקמיהו שמן והדס שקל רב פפא בריד אהדס ברישא
והדר בריד אשמן אמר ליה לא סבר לה מר הלכה פדברי המכריע אמר ליה

הכי אמר רבא (א) הלכה כב"ה *ולא היא (ב) *לאשתמוטי נפשיה הוא העבד ת"ר
*הביאו לפניו שמן ויין ב"ש אומרים אוהו השמן בימינו ואת היין בשמאלו
מברך על השמן וחזור ומברך על היין ב"ה אומרים אוהו את היין בימינו
ואת השמן בשמאלו מברך על היין וחזור ומברך על השמן וטחו בראש
השמש ואם שמש ת"ח הוא טחו בכותל מפני שגנאי לתלמיד חכם לצאת
לשוק כשהוא מבושם ת"ר ששה דברים גנאי לו לתלמיד חכם אל יצא כשהוא

מבושם *לשוק *ואל יצא יחידי בלילה ואל יצא במנעלים המטולאים ואל
יספר עם אשה בשוק ואל יסב בחבורה של עמי הארץ ואל יפגם באחרונה
לבית המדרש ויש אומרים אף לא יפסיע פסיעה גסה ואל יהלך בקומה זקופה
אל יצא כשהוא מבושם לשוק א"ר אבא בריה דר' חייא בר אבא אמר רבי

יוחנן במקום שחשודים על משפב זכור אמר רב ששת לא אמרן אלא בבגדו אבל בגופו ויעה מעברא ליה
אמר רב פפא *וישערו פבגדו דמי ואמרי לה בגופו דמי ואל יצא יחידי בלילה משום חשדא ולא אמרן
אלא דלא קביע ליה עינא אבל קביע ליה עינא מידע דיע דלעידניה קא אויל ואל יצא במנעלים המטולאים
מסייע ליה לרבי חייא בר אבא *דאמר ר' חייא בר אבא גנאי הוא לתלמיד חכם שיצא במנעלים המטולאים

אינו והא ר' חייא בר אבא נפיק אמר מר וזמרא בריה דרב נחמן בטלאי על גבי טלאי ולא אמרן אלא בפנתא
אבל בגילדא לית לן בה ובפנתא וכן לא אמרן אלא באורחא אבל בביתא לית לן *בה ולא אמרן אלא בימות
החמה אבל בימות הגשמים לית לן בה ואל יספר עם אשה בשוק אמר רב חסדא ואפילו היא אשתו תניא
נפוי הכי אפילו היא אשתו ואפילו היא בתו ואפילו היא אחותו לפי שאין הכל בקיאות בקרובותיו ואל
יסב בחבורה של עמי הארץ מאי טעמא דילמא אתי לאמשיכי בתריהו ואל יפגם אחרונה לבית המדרש
משום דקרו ליה *פושע וי"א *אף לא יפסיע פסיעה גסה דאמר מר *פסיעה גסה נטילת אחד מת"ק ממאור
עיניו של אדם מאי תפנתיה להדריה בקדושא דבי שמשי ואל יהלך בקומה זקופה דאמר מר וכן המהלך
בקומה זקופה אפילו ארבע אמות באילו דוחק רגלי שכינה דכתיב מלא כל הארץ כבודו:

מתניתין

גלות הש"ס

גמ' ולא היה לאשתמוטי נפשיה. פי' בקרבן עדה בירושלמי נזיר פ"ז דף כ"ה ד"ה איתמיס והנה מלקי ועי'
כתובת הלכות דף רע"ט ד"ה וכו' מן דין: רש"י ד"ה סמלק וכו' והוא מין עשב. כדלמרינן אח"כ הני
סגלי. מכוזר דסיגלי לא הוי יסמין. וכמו שפי' רש"י סיגלי (ויול"ש גלגלי). ועי' רש"י על הסורה (בראשית ל יד)
וכדל"מ סס: רש"י ד"ה מברך על השמן טרח שמן ערב. פי' לקמן כ"ג ע"ה ברש"י ד"ה חין מברכין עליו:

[ל"ז אמר רב
משרשיא]

[כ"ה י"א]

[ל"ז בחור
ישראל שלא
טעמו טעם
חמא שירח
וכי ע"י]
[ג"י הערוך
הוא לרדיה
אול ע"ש
ע"ד קר]

[כ"ז נט.
כתובות סז.
סו"ט י']

[ט' חספוס
ספחים כ.
ד"ה חין וכו'
כ"ח קמ. ד"ה
הכרעה]

[חוס' פ"ה]

[ט' חולין ט.
ספחים קי"ב]

[זכוס יט.]

[שנת קיד.
ע"ש]

[ג' רש"י על
סס קי"ב.
[תעתיק י'
[כ"ח חוס'
ספחים י"ג ד"ה
ספיעה]

רב נסים גאון

ששה דברים נגאי
לחלודי חכם
אל יא יחדי בלילה
ובמסכת שחיפת חלון
ב"י נד דעשה (דף ל'
אמרינן יאבב איש עמי
אמר ר' יוחנן מכאן לחלודי
חכם שלא יא יחדי בלילה.
יש אומרים אף אל יהלך
בקומה זקופה ובפרק
האשה נקנית (קדושין דף
ל'
אמרינן אמר ר' הירשע
בן לוי אמר לאדם שהלך
ד' אמות בקומה זקופה
שנאמר (ישעיה ו) מלא
כל הארץ כבודו:

[ו] להני"ע מבלתי"ס ה'
רב פפא מברכא דנפשיה
סליג על ר' יוחנן ולא
מתנת כסופא הוא דעמי
לאשתמוטי אלא מנחת
חסדות ותלה הגדולה
כדתי וחי ללו דקיס ליה
דכתי הלכתא לא עבדי
עובדא מנפשיה וכו' ק"ל
ככל דוכתא מעשה רב]
מס' ד"ה וזמ"ט פ"ו

הנהגות הב"ח

(א) נמי הלכה כב"ה (ולא
היא וכו' דענד)
חל"מ. וכו"כ חלפסו לא
גרס ליה: (ב) רש"י ד"ה
חלפי וכו' גבעולי פשתן
מאי קרא דלשפתן:

[הרמב"ם לא חזיר אלא
החלוק בין ימות החמה
דחבור וימות הגשמים
מוזר אבל הכפרש בין
פנתא לגילדא וכן בין
לאורחא או בביתו השמיט
המנעל הר"ף ברכות
ויותר ביאור נכנס פי' אלו
קשרים הניח כל דרכים
אלו ופי' נלחם מנשה ה'
דעת פ"ה דין ט'
ישעיה ו

הנהגות הגר"א

[א] נמי (ולא היה לאשתמוטי נפשיה הוא דענד) נמחק וכו' הר"ף ל"ג: [ב] שם (ובמסכת ל"ה אלא האורחא
אלא בביתא ל"ל בה) חל"מ: [ג] שם (דלמך מר המהלך בקומה זקופה חס' ד"ה כאלו דוחק רגלי
ספיעה) חל"מ וכו"כ הר"ף והר"ש ל"ג לה: